

ZAKAŻNE ZAPALENIE ŻOŁĄDKA I JELIT

Opis choroby

Zakażne zapalenie żołądka i jelit u świń jest wysoce zakaźną chorobą z ostrym przebiegiem, powodowaną przez wirus z rodziny Coronaviridae, tj. Coronavirus genus. Chorobę charakteryzuje obfita biegunka i wymioty. Wśród prosiąt poziom zachorowalności i śmiertelności jest wysoki.

Objawy

- **Maciory:**
  - Najbardziej uderzającą cechą choroby jest gwałtowność rozprzestrzeniania w przypadkach silnych wybuchów infekcji.
  - Wymioty.
  - Biegunka.
  - Dorosłe zwierzęta wykazują różne nasilenie braku apetytu i zazwyczaj zdrowieją po 5-7 dniach.
- **Prosięta:**
  - Choroba u prosiąt ssących przebiega ciężko.
  - Do objawów należy ostra wodnista biegunka.
  - Ze względu na odwodnienie i utratę elektrolitów śmiertelność w ciągu 2-3 dni wśród prosiąt poniżej 7 dnia życia sięga 100%.
  - Brak odpowiedzi na antybiotykoterapię.
  - Najbardziej uderzającym objawem jest wilgotny i brudny wygląd prosiąt będący skutkiem obfitych biegunek.
- **Prosięta odsadzone tuczni:**
  - Wirus wprowadzony do stada w końcowej fazie hodowli po raz pierwszy powoduje szybko rozprzestrzeniającą się wodnistą biegunkę, wymioty, ostatecznie atakując prawie wszystkie zwierzęta.
  - Choroba objawia się spontanicznie przez 3-5 tygodni.
  - Zazwyczaj śmiertelność jest niska.
  - Głównym skutkiem dla pojedynczych zwierząt jest odwodnienie, którego efekty można zlikwidować w tydzień.

Figure 1: intestines bloated with gas and containing curdled milk

Koszty choroby

- Wyższy koszt żywienia
- Śmiertelność prosiąt poniżej 1 tygodnia – prawie 100%
- Zachorowalność wśród prosiąt powyżej tygodnia życia
- Mniejszy przyrost wagi, podniesiony wiek ubojowy (5-10 dni)

Wektory

- **Środowisko**
 Infekcja środowiskowa przechodząca z kojca na kojec, np. na butach, szczotkach, łopatach, ubraniu itd., jak również poprzez zwierzęta bądź drogą powietrzną (do 1,6 km). Do zakażenia pierwotnego dochodzi z chwilą umieszczenia świń w miejscu skażonym koronawirusem.
- **Materiały**
 Zakażone wyposażenie

- **Zwierzę**

Wybuchy zakaźnego zapalenia żołądka i jelit zazwyczaj mają miejsce po wprowadzeniu nowych zwierząt. Zwierzęta z infekcją podkliniczną mogą stanowić źródło zakażenia, a nosicielami stają się często zwierzęta ozdrowiałe, które roznoszą wirusa w odchodach przez 2-3 tygodnie. Duże ilości wirusa wydalone są w odchodach zakażonych zwierząt. Przeżywalność wirusa w odchodach wynosi 2-3 tygodnie. Dlatego też głównym źródłem przenoszenia choroby jest świnia będąca nosicielem lub przenoszenie mechaniczne.

- **Zabiegi zootechniczne**

Niewłaściwe procedury higieny

Stałe używanie pomieszczeń bez stosowania zasady „całe pomieszczenie pełen, całe pomieszczenie puste” może przedłużyć chorobę. Choroba może również uaktywnić się na skutek stresu.

→ GŁÓWNY WEKTOR: zakażone zwierzęta

Zapobieganie

- Zapobieganie polega na minimalizowaniu zbędnych odwiedzających, minimalizowaniu ilości wjeżdżających pojazdów oraz montowaniu pryszniców gości oraz dezynfekcji obuwia.
- Higiena: mycie i dezynfekcja budynków oraz ich suszenie przed wprowadzeniem zwierząt
- W kojach porodowych i dla zwierząt przed ubojem należy stosować zasadę „całe pomieszczenie puste, całe pomieszczenie pełne”
- Kwarantanna dla nowych knurów i loch: świnie pozostają nosicielami przez 104 dni od końca choroby, ale mogą być wolne od wirusa po 40 dniach
- Kontrola gryzoni i ptaków

Czynności kontrolne

Ponieważ koronawirus w trakcie epidemii łatwo przenosi się na ludziach, zwierzętach i przedmiotach, należy zwrócić szczególną uwagę na zapobieganie rozprzestrzenianiu się na nienarażone grupy zwierząt i sąsiadujące stada. Wdrożenie programu leczniczego odbywa się pod nadzorem weterynarza.

- Chore zwierzęta można wspierać poprzez podanie roztworów substancji zastępujących elektrolity.
- Wczesne odstawienie, wysokie temperatury otoczenia i zachowanie zasad higieny mogą ograniczyć śmiertelność. Pomocne jest też dostawianie krzyżowe do odpornych macior.
- Prosięta odstawione muszą mieć stały i wolny dostęp do wody.
- Podawanie środków przeciwdrobnoustrojowych pomaga kontrolować inne patogeny.
- Szczepienia nie zapewniają całkowitej ochrony i nie są dostępne we wszystkich krajach.

Zalecane procedury

Każdy wektor zakażenia wymaga wdrożenia protokołu higieny. Zalecamy zapoznanie się z następującymi Protokołami Celowymi:

HIGIENA
POMIESZCZEŃ

HIGIENA
OSOBISTA

TRANSPORT